

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa
kirjaamo@metsa.fi

Lausunto Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman ja kansallispuiston järjestyssäännön päivityksestä (asianhallintanumero MH 8805/2022)

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3789 jäsentä loppuvuonna 2021) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry kiittää Metsähallitusta lausuntopyynnöstä. Yhdistys on perehtynyt Nuuksion kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman ja kansallispuiston järjestyssäännön päivitykseen ja lausuu mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Nuuksion kansallispuiston voimassa oleva hoito- ja käyttösuunnitelma on vuodelta 2006. Suunnitelman päivittämiselle on ollut tarvetta, jotta luontoarvoja ja luonnon monimuotoisuutta kansallispuiston alueella pystytään paremmin turvaamaan ajankohtaiseen luontotietoon perustuen ja jotta kansallispuiston muita käyttömuotoja ja toimintoja pystytään sovittamaan yhteen luontoarvot huomioiden. Kiitämme nyt nähtävillä ollutta suunnitelmaluonnosta sekä järjestyssääntöluonnosta ja muuta aineistoa selkeästä esitystavasta, hyvästä valmistelusta ja kattavista perusteluista. Pidämme ehdotettuja toimenpiteitä, rajoituksia ja määräyksiä pääosin hyvinä ja tarpeellisina.

Nuuksion kansallispuisto on vuoden 2021 tiedon perusteella käyntimäärältään Suomen kolmanneksi suosituin kansallispuisto, ja käyntimäärien odotetaan edelleen kasvavan pääkaupunkiseudun kasvupaineen, lisääntyvän asukasmäärän ja ympäröivien alueiden muun maankäytön myötä. Lisääntyvä virkistyskäyttöpaine aiheuttaa haasteita ja uhkaa kansallispuiston alueen luontoarvoja mm. maaston kulumisen, uusien reittien mahdollisesti aiheuttaman pirstoutumisen ja ennen kaikkea erityisesti

häiriöherkkään lintulajistoon kohdistuvan häirintävaikutuksen kautta. Nämä uhkat on asianmukaisesti tunnistettu sekä suunnitelmaluonnoksessa että Natura-arvioinnissa.

Tringa myös kannattaa vuonna 2022 esille nousutta tunnustelua Nuuksion kansallispuiston laajentamisesta liittämällä kansallispuistoon Helsingin kaupungin omistamia alueita (Salmi, Vaakkoi, Luukki, Karjakaivo ja Pirttimäki). Kyseiset alueet kuuluvat kansallispuistorajausta laajempaan Nuuksion järviylängön maakunnallisesti tärkeään lintualueeseen, joka on Uudenmaan edustavinta pesimäaluetta useille uhanalaisille metsälinnuille (Ellermaa 2018). Kansallispuiston laajentaminen näiden alueiden avulla paitsi turvaisi metsämantereen yhtenäisyyttä, liittäisi lisää esimerkiksi kaakkurille tärkeitä lampia suojelukokonaisuuteen ja suojelisi vaatelialle metsälinnustolle tärkeitä elinympäristöjä, myös voisi potentiaalisesti vähentää kaikista häiriöherkimmille alueille ja lajeille aiheutuvaa virkistyskäyttöpainetta. Kansallispuiston laajentaminen myös muiden kaupunkien omistamia alueita liittämällä on kannatettava ajatus.

Ehdotetut toimenpiteet

Uusien tekopesien rakentaminen sekä kaakkurille (3 kpl) että petolinnuille (2 kpl) ja olemassa olevien kaakkurin tekopesien kunnossapito ovat tarpeellisia toimenpiteitä. Rakennettavien tekopesien määrä on nähdäksemme riittävä, kunhan pesintöjen onnistumista seurataan ja tekopesien sijaintia tarvittaessa vaihdetaan suunnitelmaluonnoksen mukaisesti.

Suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden ja kansallispuiston vyöhykejaon suurimmat epävarmuustekijät liittyvät metsoon, ja metsoon kohdistuvien vaikutusten arviointiin liittyvä epävarmuus on tunnistettu hoito- ja käyttösuunnitelman luonnoksessa ja Natura-arvioinnissa. Metso on maakunnallisesti uhanalainen laji, jonka osapopulaatiot Uudellamaalla ovat taantuneet ja osin eristyneet (Ellermaa 2018). Laji tarvitsee laajoja yhtenäisiä metsäalueita, ja metsokukon soidinreviiri voi olla jopa muutaman neliökilometrin kokoinen. Lisääntyvä virkistyskäyttö voi aiheuttaa merkittävää häiriötä metsolle, mikäli liikkuminen soidinalueilla ja niiden läheisyydessä lisääntyy. Suunnitelmassa on pyritty suurelta osin onnistuneesti huomioimaan metso mm. vyöhykejaossa, mutta edelleen osa vähintään potentiaalisista ja/tai historiallisista soidinalueista soidinkeskustoineen sijaitsee retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeellä. Tämä voi osaltaan häiriövaikutuksen kautta kaventaa taantuvalla metsopopulaatiolle sopivia soidinpaikkoja ja elinympäristöä. Natura-arvioinnissa sivulla 65 esitettyjen lieventämistoimenpiteiden (mm. metson soidinalueiden ja virkistyskäytön kohdentumisen seuranta) toteuttaminen täysimääräisenä on metsoon kohdistuvien vaikutusten minimoimiseksi välttämätöntä, samoin kuin varovaisuusperiaatteen soveltaminen vaikutusten arviointiin. Kannatamme vuosittain toteutettavaa metson kannanseurantaa ja siihen kytkettävää virkistyspaineen seurantaa soidinalueisiin kohdistuvien vaikutusten täsmentämiseksi ja tarvittaessa uusien rajoitusvyöhykkeiden toteuttamiseksi.

Matalajärven Natura-alueelle esitetty ympärivuotinen liikkumiskielto (lukuun ottamatta liikkumista lintutorneille osoitetuilla reiteillä) on niin ikään kannatettava esitys. Matalajärvelle laadittava hoitotarveselvitys on tarpeellinen alueen lintuarvojen turvaamiseksi. Erityisen tärkeitä toimenpiteitä linnuston suojelemiseksi ovat valuma-alueelta saapuvien ravinteiden ja kiintoaineksen vähentäminen esimerkiksi laskeutusaltaita tai lietekuoppia rakentamalla ja ravinnekuormituksen määrään vaikuttaminen ympäröivien alueiden maankäytön ja toimenpiteiden kautta sekä minkin ja supikoiran vuosittainen poisto Matalajärven ympäristöstä (Ellermaa 2010). Kiitämme suunnitelmaluonnosta siitä, että Matalajärvelle suunniteltu uusi lintutorni tullaan toteuttamaan esteettömänä. Tämä on yhdenvertaisuuden ja lintuharrastuksen saavutettavuuden kannalta ensiarvoisen tärkeää.

Helsingissä 16.1.2023

Aleksi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet:

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. Tringa 4/2010–1/2011.

Ellermaa, M., Maakunnallisesti tärkeät metsälintujen pesimäalueet Uudellamaalla. Tringa 4/2018.